

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi (TR ETS) ve Denkleştirme

Karbon Fiyatlandırma Dairesi Başkanlığı

EMİSYON TİCARET SİSTEMİ NEDİR

Düşük karbonlu ekonomiye
geçiş destekler

Dünyada gelişmiş ülkelerin
çoğu bir Emisyon Ticaret
Sistemine sahiptir . ETS bir
gelişmişlik seviyesi göstergesidir.

Yeşil dönüşüme
finansman sağlar

Firmaların
yaptığı iklim
dostu
yatırımların
karşılığını aldığı
bir piyasa
mekanizmasıdır

İleri teknolojilerin
geliştirilmesine, üretime
dahil edilmesine ve
transferine olanak sağlar.

Sera gazı emisyonu azaltımını
hızlandırarak, ülkemizin iklim
politikalarında uluslararası arenada
daha güçlü bir konuma gelmesini sağlar

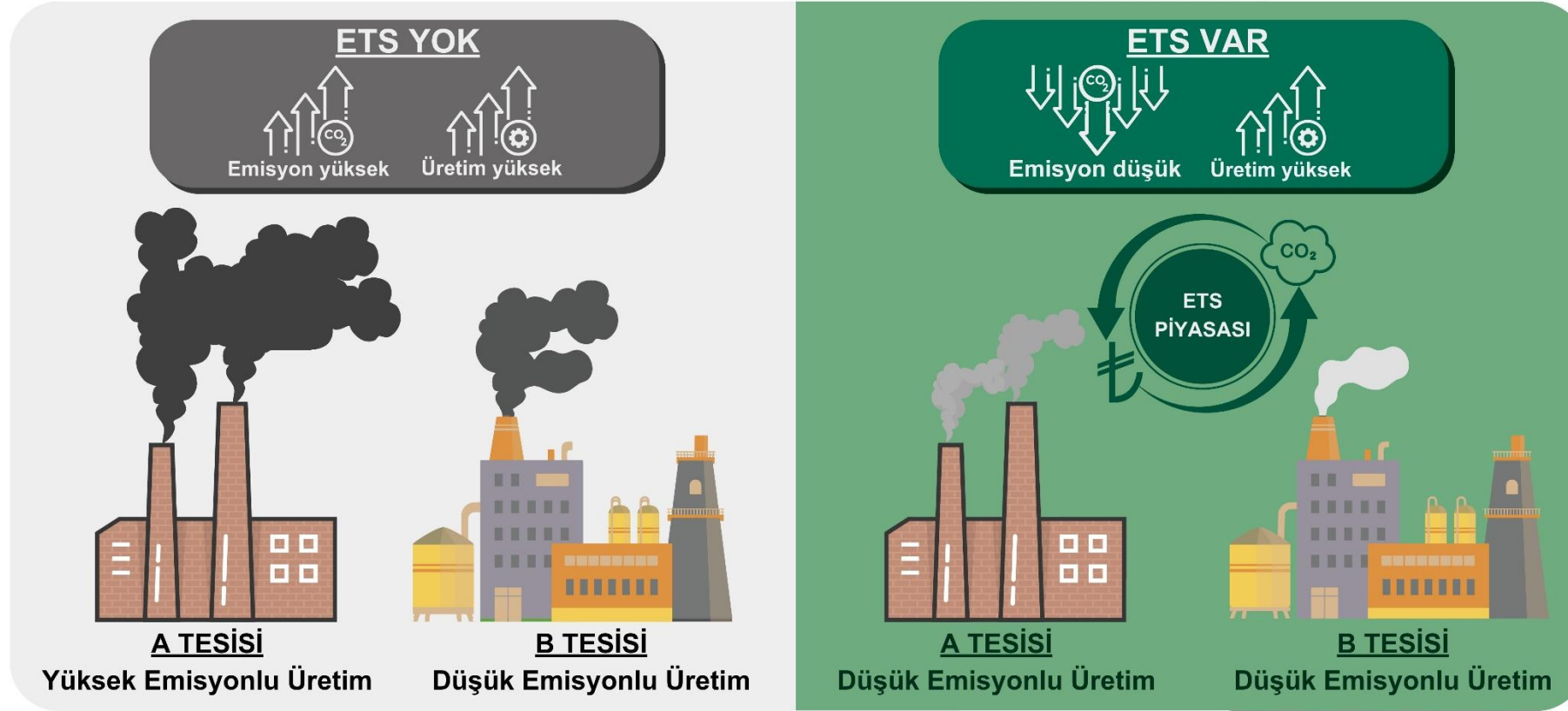

Uluslararası ticarete daha da
güçlenmemizi destekler.

EMİSYON TİCARET SİSTEMİ NASIL ÇALIŞIR

ETS Kapsamı: Fazla Emisyonlu Üretim Yapan Büyük Sanayi ve Enerji Tesisleri

A Tesis
Yüksek Emisyon Azaltım Maliyeti
Azaltım Maliyeti > Tahsisat Fiyatı

B Tesis
Düşük Emisyon Azaltım Maliyeti
Azaltım Maliyeti < Tahsisat Fiyatı

Ekonomiye Yük Getirmeden Az Emisyonlu Çok Üretimin Teşvik Edilmesi

ETS AVANTAJLARI

Maliyet Etkinlik

Firmalar en ekonomik seçeneği kendi belirler

Tahsisat
Alma

Enerji
Verimliliği

Tesis / Ünite
Yatırımı

Gelir Oluşturma

- Ücretli-Ücretsiz tahsisatlar
- Sektörel öncelikler

Fiyat İstikrarı/Esnekliği

- Fiyat koridoru ve piyasa istikrar rezervi seçenekleri
- Mevcut teknolojilerle uyumlu tahsisat

Uluslararası Rekabetçiliğin Korunması ve Yeşil Dönüşüm Desteği

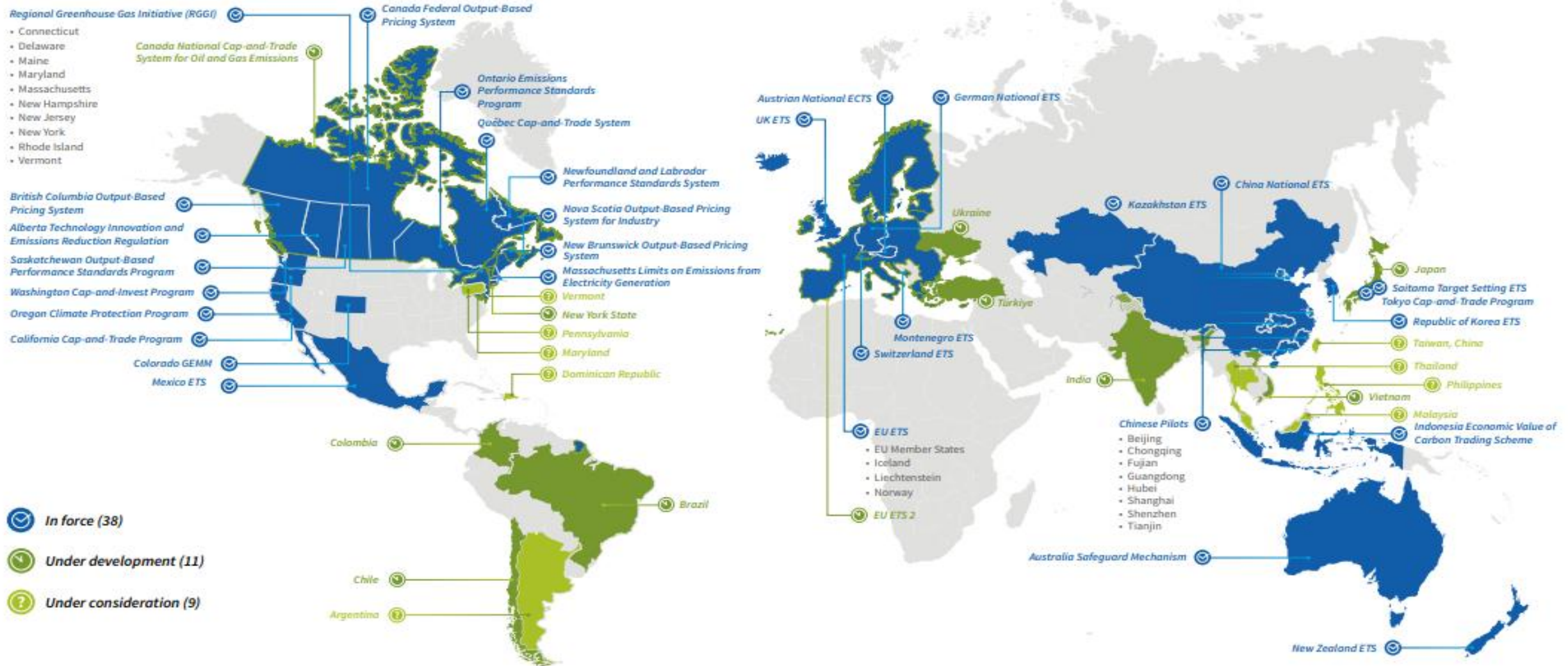
- Düşük karbonlu üretimin teşvik edilmesi
- ETS Gelirleri ile yeşil dönüşümün desteklenmesi

Dünya'da Emisyon Ticaret Sistemi

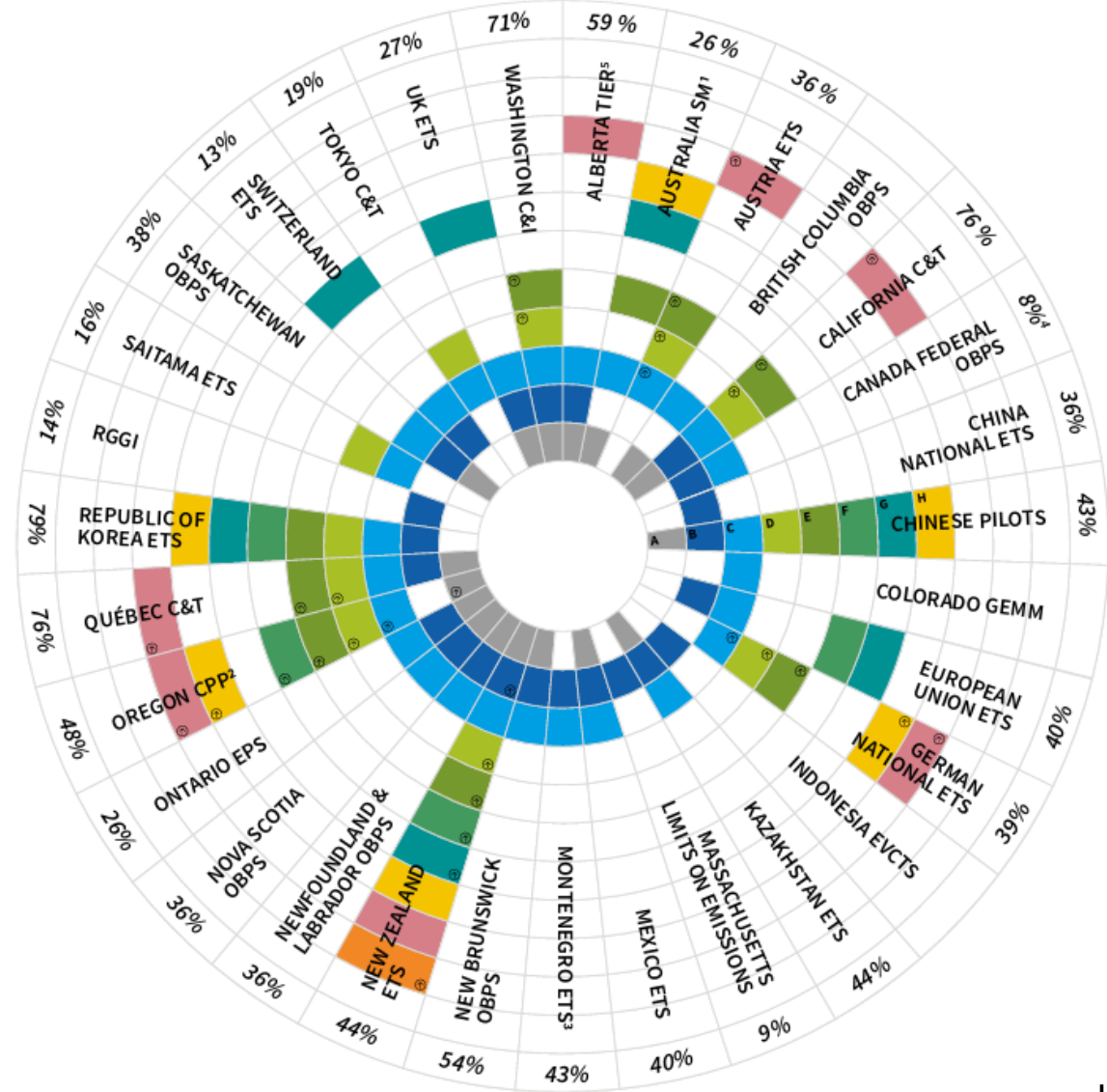
38 ETS uygulaması

Küresel Emisyonların 19%'u

70 milyar USD Gelir (2024)

Dünya'da ETS Kapsamı

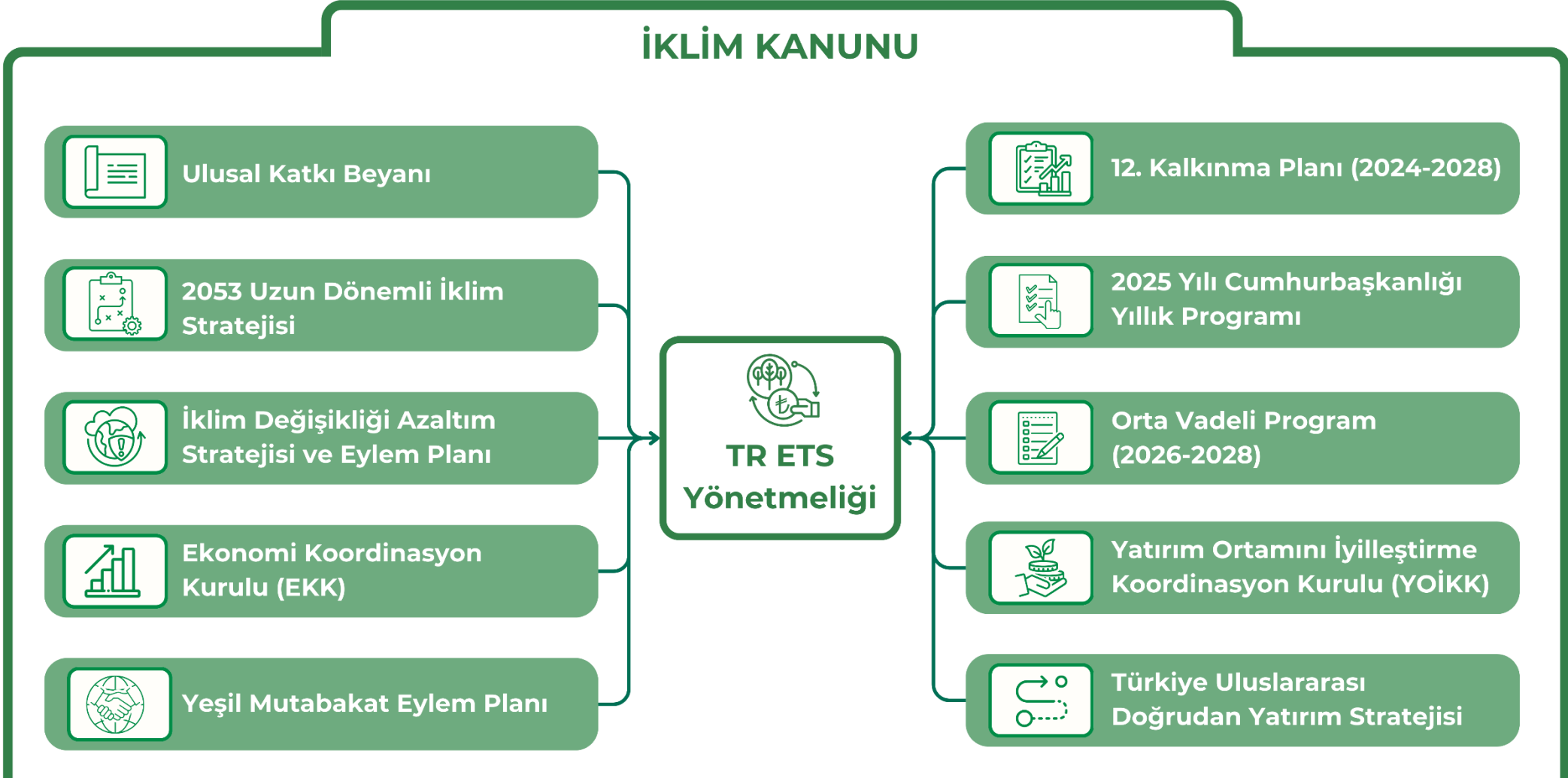
2053 Net Sıfır Emisyon Hedefine Ulaşmak

İklim Krizine Karşı Alınan Uluslararası Tedbirlere Karşı Bir Destek Mekanizması

TR-ETS Ulusal Çerçeve

İKLİM KANUNU

İklim Kanunu'nda TR-ETS Kurgusu

ETS'nin kurulması ve tahsisatların esasları (Madde 9)

Başkanlık tarafından ETS'nin kurulması

ETS kapsamında ücretsiz tahsisat sağlanabileceği

Ulusal Tahsisat Planı'nın hazırlanması (RG'de yayımlanması)

Sera Gazı Emisyon İzni

Tahsisat Teslimi Zorunluluğu

İdari Yaptırımlar

ETS Piyasası

Piyasa İstikrar Mekanizmaları

Esneklik Mekanizmaları

Görev, Yetki ve Sorumluluklar (Madde 10)

İklim Değişikliği Başkanlığı

Karbon Piyasası Kurulu

Danışma Kurulu

EPIAŞ

EPDK

Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu (Teminat ve Takas)

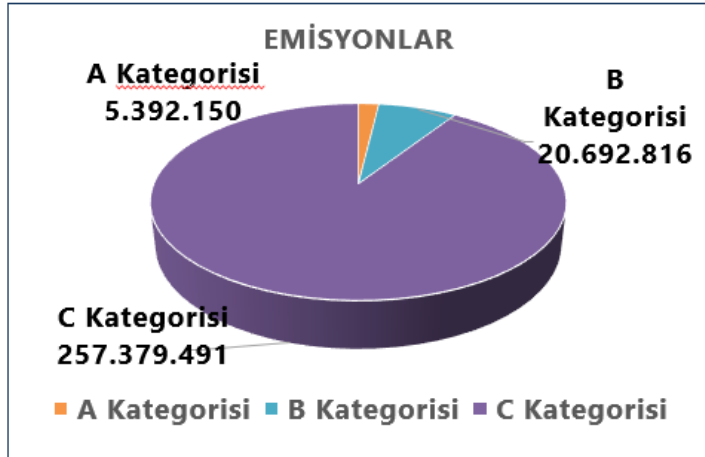
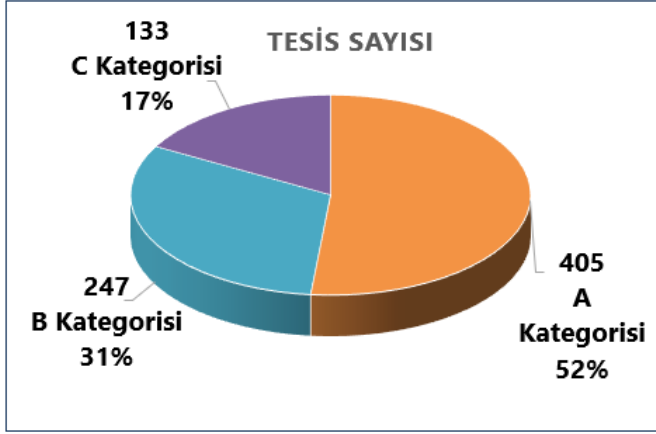
ETS gelirleri, ...yeşil dönüşüm ve iklim değişikliğiyle mücadele amacı dışında kullanılamayacağı... (Madde 12)

Pilot Dönem
Cezalarda %80 indirim
Sera Gazı Emisyon İzni Muafiyeti (3 Yıl) (Geçici Madde 1)

İkincil Düzenlemelere atıf

TR ETS Temel Unsurlar

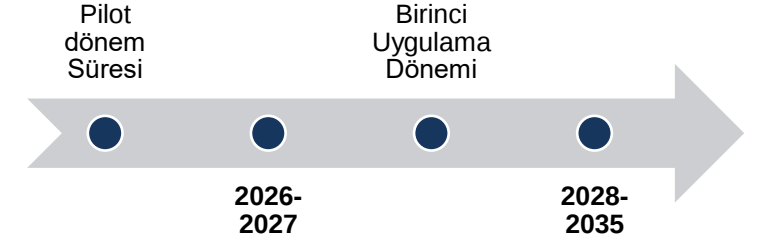
➤ TR ETS Kapsamı:

Elektrik üretimi	Çimento	Demir-çelik
Alüminyum	Gübre	Rafineri
Seramik	Kireç	Kağıt
Tuğla	Kimya	Cam

- ❑ Sektörlerinde faaliyet gösteren Kategori B ve C tesisleri (380 tesis – 277 mtCO2e)
- ❑ Pilot dönem için elektrik üretimi, çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre Kategori B ve C tesisleri (169 tesis- 245 mtCO2e)

➤ TR ETS Dönem:

TR ETS TASARIM UNSURLARI (TASLAK)

Konu	Hüküm	Gerekçe
 KAPSAM	Geçiş (Pilot) Dönemi – SKDM Sektörleri Uygulama Dönemleri – Tüm İRD Sektörleri	Emisyon yoğun sektörler ile yüksek hacimde emisyonu kapsama almak
 KAPSAM EŞİKLERİ	50.000 ton CO ₂ ve üzeri emisyon salan tesisler (Kategori B ve C)	Yönetmelik etkinliği; az sayıda tesis ile yüksek emisyonu kapsama almak
 ÜST LİMİT YAKLAŞIMI	Emisyon yoğunluğu temelli	Üretimi kısıtlamamak, üretim arttıkça üst limiti genişletmek.
 ÜCRETSİZ TAHSİSATLANDIRMA YÖNTEMİ	Emisyon yoğunluğu kıyas yöntemi	Düşük emisyonlu üretimin teşviki ve erken yatırımları cezalandırmamak.
 ÜCRETSİZ TAHSİSAT ORANI	Geçiş Döneminde %100 (Kıyas yöntemine göre)	Kolay ve aşamalı geçiş
 DENKLEŞTİRME	Uygulama dönemlerinde %10'a kadar	Kolaylık sağlamak ve ulusal kredilendirme sisteminin teşviki
 BANKALAMA VE ÖDÜNÇ ALMA	Tahsisatların ilgili dönem boyunca geçerli olması, tahsisatların uygulama döneminin sonraki yıllarında kullanılması ve sonraki yıllardan avans alma imkanı	Esneklik sağlamak
 PIYASA İSTİKRARI	Piyasa İstikrar Mekanizması ve Fiyat Koridoru	Aşırı fiyat hareketlerini engellemek

Pilot Dönem

Pilot Dönem

2026 – 2027
yılların ait sera
gazı
emisyonları

Pilot Dönem Kapsamı

SKDM
Sektörleri B+C
Kategorileri

*Yaklaşık 169 tesis

*Kapsanan emisyon:
245 mtCO₂

Tahsisat Dağıtımı

Kıyas
yöntemine
göre %100
ücretsiz
tahsisat

Kıyas Değerleri

Alt tesislere
ilişkin
doğrulama
raporları teslim
edildikten sonra
Başkanlık
tarafından
Ulusal
Tahsisat
Planında ilan
edilir.

Avans Tahsisat

Pilot dönem
uygulamasını
başlatabilmek
amacıyla
Başkanlık
tarafından
avans tahsisat
verilerek
piyasa
işlemleri
başlatılabilir.

Denkleştirme

İzin verilmez

İdari cezalar

%80 oranında
indirilmek
suretiyle
uygulanır.

Birinci Uygulama Dönemi

2028–2030
ve
2031–2035
olmak üzere iki
alt dönem

Sera Gazı Emisyon İzni

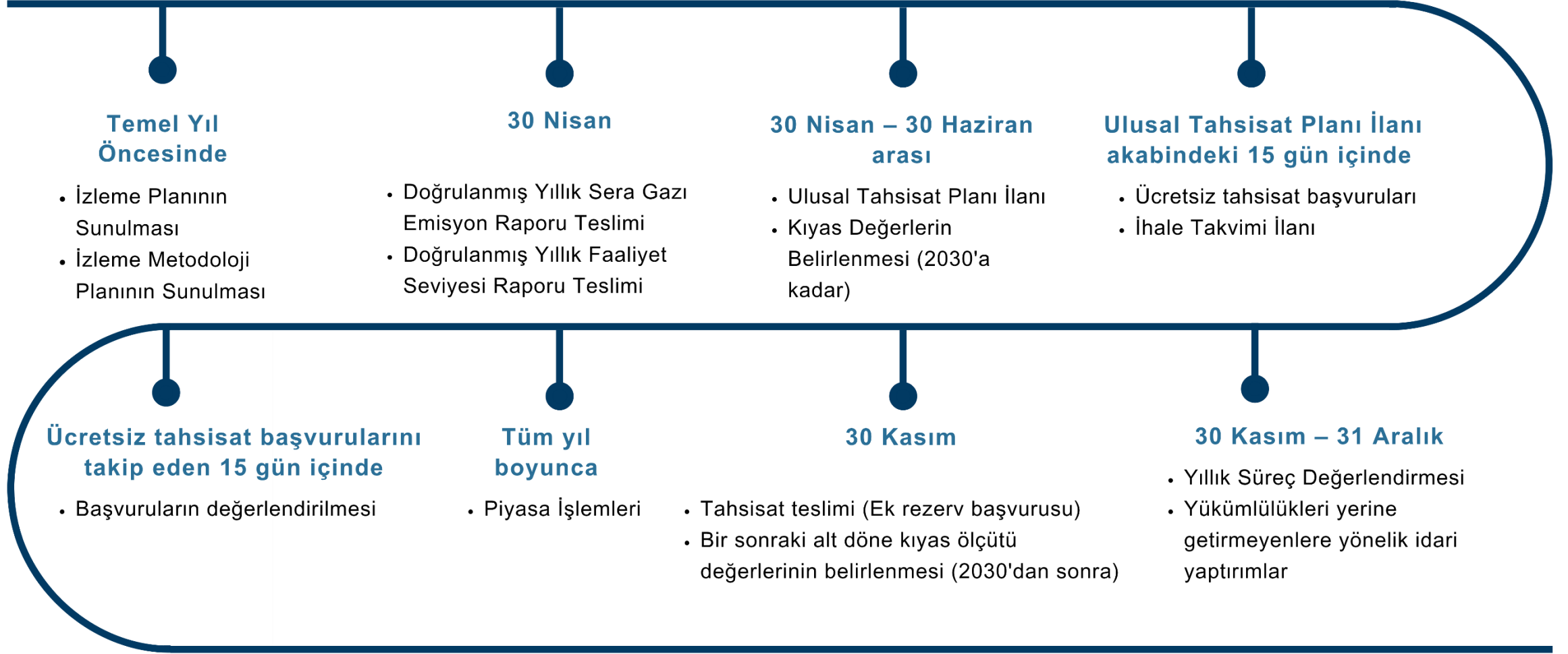
İklim Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl içerisinde alınması. Bu süre içerisinde kapsamda olanların bir defaya mahsus olmak üzere izinlerinin var sayılması.

İzleme Metodolojisi Planı

2025 yılı Aralık ayına kadar elektronik ortamda Başkanlığa sunulacak.

Yıllık ETS Süreci

Türkiye Karbon Kredilendirme ve Denkleştirme Sistemi

Karbon Piyasası Kurulu

Genel Politika ve Strateji Belirlenmesi
Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında
gerçekleşen hangi projelerin ve sektörlerin
Uluslararası Karbon Piyasası'na (Madde 6 ve
CORSIA) konu olacağına karar verilmesi.

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

**Yetkilendirme Belgesi İşlemleri • (LoA, Paris Anlaşması
Kredilendirme Mekanizması 6.4)**

Uluslararası Karbon Kayıt Sistemi

- Türkiye'deki gönüllü karbon kredileri (Gold Standard Verra, GCC)
- Paris Anlaşması Madde 6 ve CORSIA

Piyasa ve Denkleştirme

- ETS ve Gönüllü Taahhütler
- Uluslararası Karbon Piyasaları : Madde 6 ve CORSIA

Akreditasyon

Denetim

**Geçerli Kılma ve
Doğrulayıcı Kuruluşlar**

Raporlama

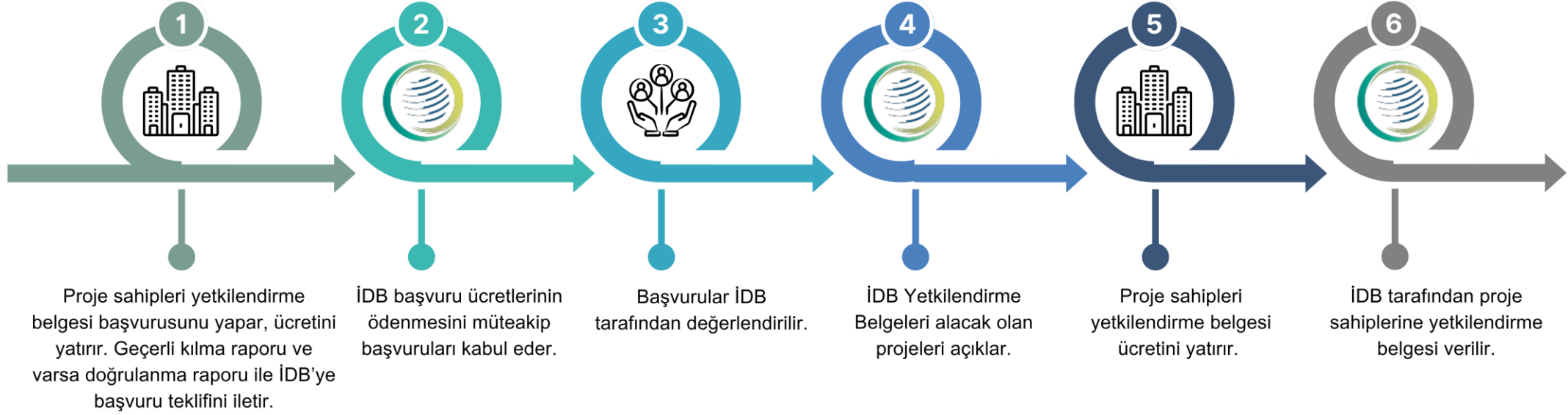
Türkiye Karbon Denkleştirme Kayıt Sistemi

Metodoloji Geliştirme

**Proje Dokümantasyonu, Geçerli Kılma ve
Doğrulama Raporları**

Karbon Piyasası Kurulu

- Uluslararası karbon piyasasına konu olacak sektör, proje ve teknolojileri belirler.

İklim Değişikliği Başkanlığı

- Başvuru Değerlendirme Komitesi'nin başkanlığını yapar.
- Başvuruda istenen bilgi, belge, yetkilendirme belgesi formatı ve geçerlilik süresini belirler.
- Müteakbil ayarlama ile ilgili raporlamaları BMİDÇS'ye yapar.
- Türkiye Uluslararası Karbon Kayıt Sistemi'ni işletir.
- Yetkilendirme belgesi temini için yılda bir kere teklif çağrısına çıkar.
- Yetkilendirme belgesinin iptalini de yapabilir.
- Yetkilendirme belgesi tekliflerini değerlendirir.

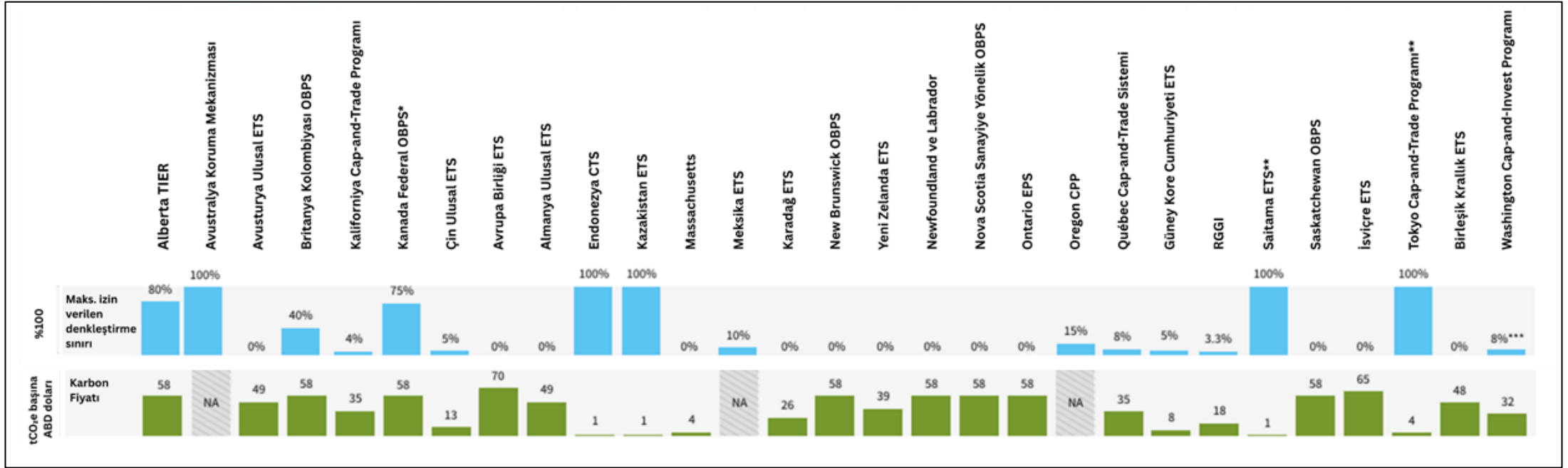

Proje Sahipleri

- TR-KDS ve diğer uluslararası bağımsız kredi kuruluşları (Gold, Verra vb.) altında kayıtlı olması gerekmektedir.
- Projelerinin 01.01.2021'den sonra başlaması gerekmektedir.
- T.C. Vergi Kimlik Numarası bulundurmak zorundadır.

Emisyon Ticaret Sistemlerinde Denkleştirme Kullanımı

Toplam Gönüllü Karbon Piyasası Envanteri			
Sektör	Proje Sayısı	Toplam Yıllık Azaltım (tCO ₂ e/yıl)	Pay (%)
Yenilenebilir Enerji	658	38.500.833	63.4%
Enerji	106	6.860.095	11.3%
Atık Yönetimi	117	13.008.020	21.1%
Ulaştırma	3	872.046	1.4%
Sanayi Süreçleri	5	232.546	0.4%
Tarımsal / Hayvancılık	2	87.205	0.1%
Arazi Kullanımı / Ormancılık	5	61.770	0.1%
Diğer	3	32.702	0.1%
TOPLAM	899	59.655.216	100%
Yıllık Azaltım Potansiyeli			59.438.422

Kategori	2024 Ortalama Fiyat (\$/tCO ₂ e)
Ormancılık ve Arazi Kullanımı	10,04
Yenilenebilir Enerji	3,92
Kimyasal Süreçler / Endüstriyel Üretim	4,1
Ev Cihazları	7,71
Atık Bertarafı	7,46
Tarım	6,51
Enerji Verimliliği / Yakıt Değişimi	3,65
Ulaştırma	—

Kaynak: ICAP 2025 Karbon Piyasaları Durum Raporu

Kaynak: Ecosystem Marketplace Gönüllü Karbon Piyasaları 2025 Durum Raporu

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Teşekkürler...

karbonfiyatlandirma@iklim.gov.tr